

**TITULACIÓ D'HUMANITATS
CURS 1994-95**

ASSIGNATURA: PENSAMENT FILOSÒFIC I CIENTÍFIC II
CODI: 23256
PROFESSOR: JOAN ROVIRA
SEMESTRE: PRIMER
TIPOS: TRONCAL
DIA-HORA: DM-DJ 8,30-10

PROGRAMA

1. EL RENAIXAMENT

- 1.1. Context històric i cultural del pensament renaixentista.
- 1.2. L'humanisme: Erasme, Vives, More, Montaigne.
- 1.3. Platonisme i Aristotelicisme.
- 1.4. Filosofia i Religió. El Pensament de la reforma. La segona escolàstica.
- 1.5. Filosofia i Pilística. Maquiavel i el realisme polític. Les Utopies.
- 1.6. Visió sinòptica de la ciència renaixentista.
- 1.7. L'astronomia: Copèrnic i Kepler.
- 1.8. Biologia i medicina. Mecanicisme i vitalisme.

2. EL BARROC

- 2.1. Context històric i cultural del pensament del barroc.
- 2.2. La nova ciència: Bacon, Galileu i Descartes.
- 2.3. La revolució científica del segle XVII.
- 2.4. Descartes i el cartesianisme.
  - 2.4.1. El mètode cartesià.
  - 2.4.2. La moral cartesiana.
  - 2.4.3. La ciència cartesiana.
  - 2.4.4. La metafísica cartesiana.
  - 2.4.5. Un postcartesià atípic: Pascal.
- 2.5. El racionalisme postcartesià.
  - 2.5.1. Racionalisme i naturalisme: Spinoza.
  - 2.5.2. Racionalisme i ocasionalisme: Malebranche.
  - 2.5.3. Racionalisme i monadologia: Leibniz.
- 2.6. La síntesi newtoniana.
  - 2.7. Newton i Locke.
  - 2.8. L'Empirisme post-cartesià.

- 2.8.1. Empirisme i liberalisme: Locke.
- 2.8.2. Empirisme i idealisme Berkley.
- 2.8.3. Empirisme i escepticisme: Hume.

3. LA IL.LUSTRACIO

- 3.1. Context històric i cultural del pensament il.lustrat.
- 3.2. Visió sinòptica de la ciència del barroc.
- 3.3. La il.lustració britànica.
- 3.4. La il.lustració francesa.
- 3.5. La il.lustració alemanya.
- 3.6. Kant i la filosofia crítica.
  - 3.6.1. Kant i la il.lustració.
  - 3.6.2. Les quatre preguntes kantianes i la triologia crítica.
  - 3.6.3. Què puc saber? teoria de la ciència i de la metafísica.
  - 3.6.4. Què haig de fer? ètica, filosofia del dret i filosofia política.
  - 3.6.5. Què puc esperar? filosofia de la història i de la religió.
  - 3.6.6. Què puc admirar? teoria de l'art i teleologia.
  - 3.6.7. L'unitat de la filosofia kantiana.
  - 3.6.8. De kant als postkantians.

4. EL ROMANTICISME

- 4.1. Context històric i cultural del pensament en l'època romàntica.
- 4.2. Visió sinòptica de la ciència (1800-1848).
- 4.3. L'idealisme alemany.
  - 4.3.1. Fichte. La filosofia del jo. Estat, dret, i moral.
  - 4.3.2. Schelling. Les potències de la naturalesa. La filosofia de l'art.
- 4.4. Hegel.
  - 4.4.1. Els escrits de joventut.
  - 4.4.2. La dialèctica.
  - 4.4.3. El sistema.
  - 4.4.4. La lògica.
  - 4.4.5. La filosofia de la naturalesa.
  - 4.4.6. La filosofia de l'esperit.
  - 4.4.7. La concepció de l'estat.
  - 4.4.8. L'estètica.
- 4.5. Els adversaris de l'idealisme.
  - 4.5.1. Schopenhauer. L'enteniment al servei de la voluntat.
  - 4.5.2. Kierkegaard. Els tres estadis. Angoixa i llibertat.

5. EL POSITIVISME

- 5.1. Context històric i cultural de l'època positivista.
- 5.2. Visió sinòptica de la ciència (1848-1914).
- 5.3. El positivisme d'A. Compte. La imatge positivista de la ciència.
- 5.4. L'expansió del positivisme. L'Utilitarisme.
- 5.5. L'esquerra hegeliana i la seva evolució.
  - 5.5.1. Feuerbach.
  - 5.5.2. Marx, Engels. El materialisme històric i al materialisme dialèctic.
- 5.6. La reacció contra el positivisme.
  - 5.6.1. Nietzsche. L'origen de la tragèdia. La moral i els valors. Voluntat de poder, superhome i etern retorn.
  - 5.6.2. Bergson. La intuició com metòde. La Duració com a dada immediata. Materia i memòria.
- 5.7. El naixement de la biologia com a ciència. Darwin i l'evolucionisme. C. Bernard i el mètode expíremental.
- 5.8. Freud i la psicoanàlisi.

6. EL PENSAMENT CONTEMPORANI

- 6.1. Trets fonamentals de la vida actual.
- 6.2. La revolució científica del segle XX. Relativitat. Mecànica quàntica. Teories cosmològiques. Biologia molecular.
- 6.3. Corrents filosòfiques contemporànies.
  - 6.3.1. La fenomenologia (Husserl i Merleau Ponty) .
  - 6.3.2. L'existencialisme (Heidegger, Sartre).
  - 6.3.3. El neopositivisme. Carnap i el Cercle de Viena.
  - 6.3.4. Wittgenstein i la filosofia analítica.
  - 6.3.5. La filosofia de la ciència (Popper i Bachelard).
  - 6.3.6. El marxisme.
  - 6.3.7. L'estructuralisme.

BIBLIOGRAFIA

1) Histories de la filosofia

- ABBAGNANO.- *Història de la filosofia*, Montaner i Simón.
- BRMEHIER.- *Història de la filosofia*, Tecnos.
- COPLESTON.- *Història de la filosofia*, Ariel.
- CHATELET.- *Història de la filosofia*, Espasa Calpe.
- GEYMONAT.- *Història de la filosofia y de la ciència*. Crítica.
- MARTINEZ MARZOA.- *Història de la filosofia*, (Istmo).
- PARAIN BELAVAL.- *Història de la Filosofia*, (Siglo XXi).

RYALE ANTISERI.- *Història del pensamiento filosófico y científico*.
WINDELAND.- *Història de la filosofia*, Ateneo.

2) Histories de la ciència

BERNAL.- *La ciencia de la historia*, Nueva Imagen.
DAMPIER.- *Historia de la ciencia*, Tecnos.
HULL.- *Historia y filosofía de la ciencia*, Ariel.
MIELI.- *Panorama general de la historia de la ciencia*, Espasa Calpe.
TATON.- *Historia general de las ciencias*, Destino.

AVALUACIÓ

L'avaluació es farà essencialment a partir d'un examen que constarà de dos exercicis:

- a) Un tema, a escollir entre dos de proposats
- b) Un qüestionari sobre coneixements bàsics